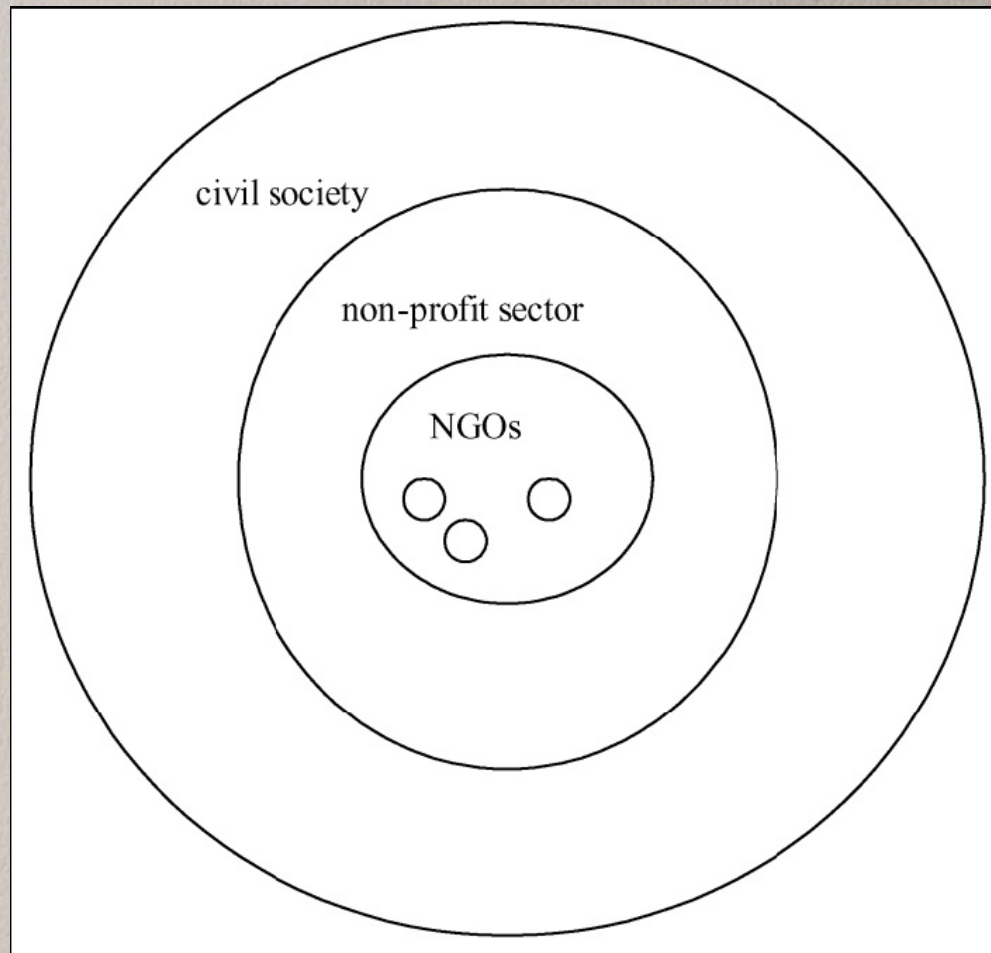

Dobrovolnictví - úvod

Mgr. Martina Vodičková

Občanská společnost

Občanská společnost a dobrovolnictví

- Demokratický politický systém je postaven na možnosti občana přímou participací ovlivňovat věci veřejné.
- Dobrovolnictví je základním kamenem občanské společnosti.
- Zákon č. 83/1990 Sb., o sdružování občanů, ve znění pozdějších předpisů .

Pojem dobrovolnictví

- Obtížné vymezení pojmu, různé způsoby chápání – co je dobrovolnictví, co je pouze sousedská výpomoc apod.
- Je dobrovolnictví fenoménem dnešní doby?
- Dobrovolnictví existovalo vždy a v každé společnosti
- Každý člověk je někdy dobrovolníkem

Dobrovolnictví

- Dobrovolnictví je svobodně zvolená činnost, konaná ve prospěch druhých bez nároku na odměnu. Dobrovolník dává část svého času, energie a schopností ve prospěch činnosti, která je časově i obsahově vymezena. Za tuto činnost nedostává finanční odměnu, ale často nedocenitelný dobrý pocit z pomoci ostatním, získává zkušenosti a nezřídka i přátelství.
- Dobrovolnictví není oběť, ale přirozený projev občanské zralosti. Přináší konkrétní pomoc tomu, kdo ji potřebuje, ale zároveň poskytuje dobrovolníkovi pocit smysluplnosti, je zdrojem nových zkušeností a dovedností a obohacím v mezilidských vztazích.

Role dobrovolnictví

- Nositel změn ve společnosti
- Tvořivá energie, pomáhá hledat a otvírat zdroje nových řešení
- Prostředek spolupráce mezi státem, komerčním sektorem a sektorem neziskových organizací

Kladné motivy dobrovolné činnosti

- Altruismus
- Kvalita života
- Zpětný zisk
- Smysl služby
- Náboženské přesvědčení
- Finanční zisk
- Profesionální zkušenost
- Společenské důvody

Záporné motivy dobrovol. činnosti

- Soucit vedoucí k degradaci klienta
- Nepřiměřená zvědavost
- Služba pramenící z pocitu povinnosti
- Skutkaření
- Touha obětovat se, třeba kvůli vlastnímu neštěstí
- Osamělost, touha po přátelství
- Pocit vlastní nenahraditelnosti
- Nedostatek sebeúcty, touha potkat někoho ubožejšího
- Panovačnost

Dobrovolnictví má řadu forem:

- Dárcovství
- Dobrovolná občanská výpomoc
- Dobrovolnictví vzájemně prospěšné
- Dobrovolnictví veřejně prospěšné
- Dobrovolná služba

Kdo se věnuje dobrovolné činnosti

- K dobrovolnické činnosti se přihlašují spíše **ženy**, zejména ty, kterým **odrostly děti**.
- Studenti, spíše **studentky humanitárních oborů**.
- Ve velkých městech se však hlásí i lidé z různých profesí a přibývá i zájemců z řad mužů

Dobrovolník

- Dobrovolníkem může být fyzická osoba:
 - a) starší 15 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby na území České republiky,
 - b) starší 18 let, jde-li o výkon dobrovolnické služby v zahraničí, která se na základě svých vlastností, znalostí a dovedností svobodně rozhodne poskytovat dobrovolnickou službu.
- Dobrovolník je člověk, který vykonává činnost ve prospěch druhých bez nároku na finanční odměnu.
- Dobrovolníky mohou být Češi i cizí státní příslušníci, mládež, dospělí, senioři i lidé zdravotně postižení.
- Dobrovolník může vykonávat dobrovolnickou činnost v České republice i v zahraničí.

Zakotvení dobrovolnictví v právním řádu

- Zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě
- Dlouhodobá dobrovolnická služba – déle než 3 měsíce
- Zákon se zabývá zejména povinnostmi vysílajících a přijímajících organizací.
- Uvedený zákon ale pouze vymezuje podmínky, za kterých stát dobrovolnickou službu realizovanou a akreditovanou dle tohoto zákona podporuje. (Jiří Tošner)
- Akreditovaná org.= státem podporované dobrovolnictví:
 - Státní sociální podpora
 - Důchodové pojištění
- Vysílající organizace ↔ dobrovolník ↔ přijímající organizace
- www.mvcr.cz ↔ Služby pro veřejnost ↔ Dobrovolnická služba

Dobrovolné organizace

- Ekologické
- Humanitární
- Org. na ochranu lidských práv
- Sociální a zdravotní oblast
- Kulturní oblast
- Sportovní a vzdělávací činnost
- Dobrovolníci z komerčních firem
- Virtuální dobrovolnictví

Míra využití pomoci dobrovolníků

- na dobrovolnících je **přímo závislý chod organizace**
- dobrovolníci vykonávají **činnost spolu s profesionály**
- činnost dobrovolníků není nepostradatelná, ale **zkvalitňuje služby** či **usnadňuje chod organizace**

Časové zapojení

- v **jednorázové akci**
- v **dlouhodobá dobrovolná pomoc (déle než 3 měsíce)**
- v **dobrovolná činnost mimo rodiště**

Co dobrovolnictví podporuje

- Pocit ocenění
- Postup ve své činnosti
- Uznání na veřejnosti i soukromě
- Pocit sounáležitosti a týmové práce
- Podílení se na řešení problémů, rozhodování a stanovování cílů
- V rámci jejich činnosti se děje něco podstatného

Další dobrovolné organizace

- Mládež pro Evropu
- United Nations Volunteers – dobrovolníci OSN
- Bohemia Corps – snaží se o posílení zabezpečení dobrovolníků
- INEX-SDA – Sdružení dobrovolných aktivit
- SCI – Service Civil International – průkopník dobrovolnictví
- **HESTIA** – od r. **1993** – **Národní dobrovolnické centrum** – program 5P, dobrovolníci v nemocnicích, projekt pro nezaměstnané absolventy škol,...

Bariéry rozvoje dobrovolnictví

- Pasivita při vyhledávání a získávání dobr.
- Nedostatečné řízení jejich činnosti
- Nezájem organizace
- Nedůvěra
- Syndrom vyhoření v organizaci
- Nedostatek informací
- Pocit, že nejsou zájemci

Vlastní práce s dobrovolníky

- Koordinátor dobrovolníků - klíčová postava
- Získávání dobrovolníků
- Výběr a výcvik dobrovolníků
- Supervize, hodnocení a ocenění dobr.
- Systematičnost, soustavnost, profesionalita přístupu k dobr.
- Neformálnost a spontaneita, ale jasnost pravidel

Dobrovolnická centra

- Specializované neziskové organizace
- Propagace a podpora myšlenek dobr. A spolupráce s neziskovými organizacemi
- Spolupráce s médii, obcemi, samosprávami i státními orgány, vlastní dobr. orgány, spolupráce s regionálními partnery, vzdělávání a výzkum, mezinárodní spolupráce
- Manažerský X komunitní typ

Literatura a odkazy

- <http://www.inexsda.cz>
- <http://www.hest.cz>
- <http://www.dobrovolnik.cz>
- <http://www.evs.cz>
- BÁRTOVÁ, H. Hnutí Brontosaurus a jeho působení na osobnost mladého člověka
- MATOUŠEK, O. A KOL. Metody a řízení sociální práce
- TOŠNER, J. SOZANSKÁ, O. Dobrovolníci a metodika práce s nimi v organizacích

DĚKUJI ZA POZORNOST